

Lisa 7: Horisontaalsed tegevused 2024 aastal

Horisontaalses valdkonnas toimus ÜhendPIP-2 raames kokku 4 üritust, koostati erinevaid eriartikleid, videoid ning hallati teabesalve (sh veebitekstide tootmine).

- 27. märts Keskkonnatervise konverents (muld, vesi ja keskkond)
- 02. aprill Taastuvenergia: tuul ja päike – põllumajanduses
- 22. aprill Tervislik muld põllumajandustootjate koostöö kaudu, USA näide
- 05. juuni Farminar (ja video) Põllumajanduse telgitagused Kanade vabapidamine rohealal ja aedikutes
- Materjalide avaldamine Põllumehe Teatajas

Keskkonnatervise konverents 2024 (muld, vesi ja keskkond)

Aeg: 27. märts 2024

Toimumise koht: Tartu Loodusmaja (SA Tartu Keskkonnahariduskeskus, Lille 10, Tartu) ja veebiülekanne

Osalenute arv: Osalejate arv: kohapeal 44 osalejat, veebis 156 registreerunud kuulajat.

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/keskkonnatervis2024/>

Konverents on järelvaadatav <https://video.saundland.ee/epkk270324/>



ESTI PÕLLUMAJANDUS-KALUBANDUSKODA ESITLEB:

KESKKONNATERVISE KONVERENTS 2024

Tartu, 27. märts 2024



Lühikokkuvõte : Konverents tõi kogu sektorile järgmist kasu:

- Teadmiste vahetamine ja teadlikkuse suurendamine: konverentsil esitletud ettekanded ja arutelud aitasid osalejatel paremini mõista keskkonna ja põllumajanduse vahelisi seoseid ning tutvuda uute tehnoloogiate ja parimate tavade rakendamisega säästliku põllumajanduse edendamisel.
- Koostöö võimaluste loomine: konverents pakkus võimalust erinevate huvirühmade, sealhulgas valitsusasutuste, teadlaste, põllumajandustootjate ja ettevõtjate suhtluseks ja koostööks. See aitab luua võrgustikke ja leida ühiseid eesmärke keskkonnasäästliku põllumajanduse arendamisel.
- Seadusandlike meetmete ja poliitikate arutelu: konverentsil arutati aktuaalseid teemasid, nagu kliimaseadus ja mulladirektiiv, ning osalejad said hea ülevaate nende dokumentide väljatöötamisest ja rakendamisest.

- Innovatsiooni edendamine: ettekanded rohefoori, süsiniku jalajälje mõõtmise tööriista ja muude uuenduslike lahenduste kohta innustasid osalejaid rakendama uusi tehnoloogiasid ja meetodeid keskkonnasõbraliku põllumajanduse saavutamiseks.

Kokkuvõttes võib öelda, et keskkonnatervise konverents tõstis keskkonnateadlikkust, aitas kaasa teadmiste ja kogemuste vahetamisele, tõhusama koostöö loomisele erinevate huvirühmade vahel ning keskkonnasäästliku põllumajanduse edendamisele Eestis.

Tagasiside ja soovitusel: Tagasiside andis 26 osalejat (2. aprilli seisuga). Kõige positiivsema tagasiside sai Priit Penu ettekanne teemal Eesti põllumuldade seisundist kavandatava mulladirektiivi näitajate valguses ja digestaadi kasutamisest.

Tulevikus toimuvate sündmuste teema-ootusteks pandi kirja:

- ✓ Biogaasi tootmise tegelik jalajälg keskkonnale
- ✓ Kuhu oleme jõudnud ja kuidas edasi minna?
- ✓ Võiks teemadega süvitsi minna, pinnapealset käsitlust oleme juba pikalt kuulnud
- ✓ Priit Penu oli väga hea. Jaan Liira võiks olla.
- ✓ Süsiniku kogu ring, nii mitte ainult tootmine vaid ka sidumine.
- ✓ Rohkem teadlasi kes tooksid roheentusiaste n.ö. maa peale
- ✓ Teadlasi, analüütikuid, kes avavad rohkem teemat andmetele tuginedes
- ✓ Mahetootmise riskid

Taastuenergia: tuul ja päike – põllumajanduses

Aeg: 2. aprill 2024

Koht: Koolitus toimus maaülikooli videosilla vahendusel BigBlueButton (BBB) keskkonnas

Konverentsi korraldaja: Eesti Maaülikool

Lektorid: Kristo Kaasik (Maismaatuuleparkide arendusjuht OÜ Utilitas Wind) ja Robert Mägi (kõrgharidusega elektriinsener, Solarflow OÜ looja)

Karlis Goldstein Kliimaministeeriumi taastuenergia valdkonnajuht

Osalenute arv: Koolitusele registreerus 87 huvilist. Realseid osalejaid oli 70 (kaks õppijat osales infopäeval alla poole ajast ja seega nad tõendit ei saanud). Kuna osalejateks võisid olla nii asjast huvitunud füüsilised isikud, kui ettevõtjad, oli osalejate taust erinev, osales nii ehituse, põllumajanduse, nõustamise kui ka energeetika valdkonna ettevõtteid ning arvestatav hulk füüsilisi isikuid.

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/veebiinfopäev-taastuenergia-tuul-ja-paike-pollumajanduses/>

Sündmuse lühikirjeldus: Tegemist oli veebis toimuva infopäevaga, kus esmalt räägiti põgusalt üldistest rohe eesmärkidest, toetustest, mis võiksid olla abiks ettevõtjatele, kes soovivad hakata kasutama päikeseenergiat, sellest kuidas käib tuuleenergia tootmisega liitumine ja millised on võimalused ning veidi puudutati ka biogaasi tootmise teemat - Kliimaministeeriumi taastuenergia valdkonnajuht Karlis Goldstein.

Infopäeva teises osas oli juttu päikeseenergiast, sellest, millised on erinevad päikeseenergia tootmise võimalused (paneelid põldudel, katustel jne), erinevad paneelide ankurdamise meetodid (kuhu ja kuidas), paneelide elueast ja tasuvusest, sellest, mis saab paneelidest, mis enam ei tööta (millisteks osadeks need annab teha ja kuidas seda kõike uuesti kasutada. Võrreldi energia võrku müümise ja akupankadega salvestamise plussid ja miinuseid ja anti juhiseid, millal tasub hankida omale salvestamise võimekus. Päikeseenergiast rääkis Solarflow OÜ asutaja Robert Mägi, kellel on aastatepikkune kogemus ja väga laiad teadmised antud valdkonnas.

Infopäeva kolmandas osas oli juttu tuuleenergiast. Suurem rõhk oli maismaa tuuleparkidel, aga veidi puudutati ka meres olevate tuuleparkide temaatikat. Räägiti mis seis on tuuleparkidega täna ja millised on edasised suunad, millisel juhul on võimalus saada tuulepark ka enda maapeale, kuidas näeb välja ja kui kaua võtab aega protsess ideest selleni, kui park lõpuks ka päriselt elektrit toodab (võrreldi protsessi Eestis ja Lätis). Räägiti ka uuringutest, mida on tehtud või mis on parasjagu käsil, et hinnata tuuleparkide mõju näiteks lindudele, mereloomadele ja kaladele. Tuuleenergiast rääkis OÜ Utilitas Wind maismaatuuleparkide arendusjuht Kristo Kaasik.

Käsitletud põhiteemad:

- Toetused
- Päikeseenergia
- Tuuleenergia

Osalejate tagasiside lühikokkuvõte:

Infopäevale andis tagasisidet 30 osalejat.

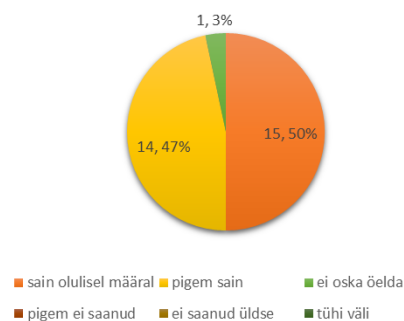
64% vastanutest jäid lektori ja infopäeva sisuga (Karlis Goldstein) täiesti rahule ja 33% rahule ja 3% pigem ei olnud rahul. 77% vastanutest jäid lektori ja infopäeva sisuga (Robert Mägi) täiesti rahule ja 23% rahule. 60% vastanutest jäid lektori ja infopäeva sisuga (Kristo Kaasik) täiesti rahule ja 40% rahule.

Uusi teadmisi sai infopäevalt olulisel määral 50% vastanutest ja pigem sai 47%, ei osanud öelda 3%.

Toodi välja järgmist:

- Robert tõmbas pildi väga suureks mis selles valdkonnas toimub.
- Päikesepaneelide teemal sain uusi teadmisi.
- Mind huvitas eelkõige päikeseenergia osa. Teadsin päikeseparkidest suht palju, kuid nn aiana kasutamisest ei teadnud.
- Odavat energiat salvestades kallite seadmetega saate kalli energia!
- Biogaasi tootmine - gaasi puhtusastme olulisus ja võimalused seda saavutada.
- Päikeseptareisid pole seega enam tarvis soetada. Minul on kasutuses päikesekollektor.
- Akupanga kasutamisel suurt mõtet siiski pole, üksiku tuuliku paigaldamine pea võimatu.
- Tahaksin esile tõsta Rober Mägi esitust päikeseparkide teemal. Väga professionaalne esitus, väga hea ülesehitusega ning toodud näidetega. Sai palju uut ja kasulikku infot antud teemal. Ka teiste esitused olid väga informatiivsed ning kasulikud.
- Tuule ja päikese energia kasutamise parimatest võimalustest.
- Väga hea ülevaade oli päikesepaneelide paigaldamise võimalustest.
- Päikesepaneelide ülevaade oli hea ja tuuleenergia saamiseks tehtud ettekanne andis selguse, et igale poole ei saagi tuuleparke rajada.

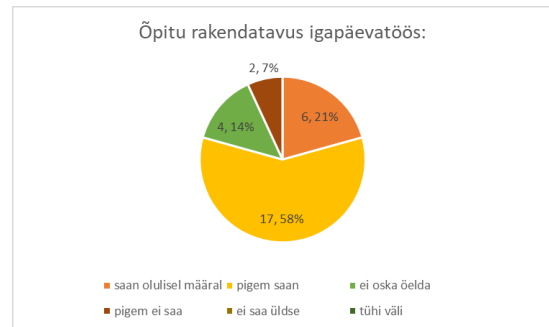
Infopäevalt saadud uued teadmised:



Oma igapäevatöös saab õpitud rakendada olulisel määral 21%, pigem saab 58% ning 14% ei osanud veel öelda ja pigem ei saa 7% vastanutest.

Toodi välja järgnevat:

- Õhinapõhised taastuenergia huvilistele saab jagada uusi teadmisi.
- Päikesepaneelide kinnitus, paigutus, koha valik, millistest vigadest hoiduda.
- Tekkis parem ettekujutus energia salvestamisest.
- Toetustaotluste menetlusel, kus näiteks PEJ on investeeringuobjektiks.
- Valime päikesepaneelid - kasutan valikul saadud teavet.
- Biogaasi tootmine oli vaid loomakasvatusega seotud, oodanuks teema laiemat käsitlust.
- Saan oma klientidele nõu anda ja soovitada tuule- ja päikeseenergia kasutamist nende majapidamistes ning nõuetele vastavust.
- Toetustaotluste menetlemiseks vajalikud teadmised.



Kokkuvõtlikult jäid osalejad infopäevaga rahule. Kiideti ajakava ja seda, et esinejateks olid praktikud ning infopäeval toodi palju näiteid praktikast. Mõned osalejad oleksid rohkem soovinud kuulda biogaasi tootmise kohta, aga antud infopäev ei olnud tegelikult selle teema kajastamiseks ja Karlis puudutas teemat põgusalt, kuna soovis avada tuleviku rohe eesmärgi laiemalt. Nagu oli ka juba ette näha, selgus infopäeval, et tuuleenergiat igal pool püüda ei saa ja pigem tegelevad sellega ikkagi suured firma, mitte üksikisikud, samas saadi teadmisi, millised on eeldused, et tuuleenergia kogumiseks enda maid pakkuda ja aimdus, kui pikk on protsess ideest tulemuseni. Nii tuule kui päikese energia puhul räägiti ka mõjust keskkonnale (päikesepaneelide utiliseerimine ja taaskasutus, tuulegeneraatorite mõju uuringud mereelustikule ja lindudele.)

Ettepanekud uuteks koolitusteamadeks:

- Rohepöörde põllumajanduses.
- Elektrialal koolitused.
- Põllumajandus ringbiomajanduses.
- Taastuenergia.
- Maaparandussüsteemid ja nende mõju
- Metsanduslikud tegevused.
- Generaatorite valik (reservtoide 24/7), paigaldus, juhustike süsteemile vastav lahendus, TN-, TT-, IT-juhustikud, PE+N, PEN.
- Loomakasvatus - näiteks kui kaua on erinevate kariloomade kasvatamine karjas vajalik, et saavutada nõu omatoodang.
- Ikka roheteemad nagu see siin oli, kus on praktikud ka kaasatud koos reaalse olemas olevate näidetega.
- Mahepõllumajanduse taimekaitse, saagikuse suurendamise võimalused.
- Väikeste tuulegeneraatorite kasutamisest ja markidest. Olen üks vanadest "virelite" kasutajatest.
- Millised on uuema aja trendid maailmas biogaasi-elektri tootmiseks.
- Põllumajandustoomest ja selle tasuvus. Loomakasvatuse võiks välja jätta, sest kõigil pole loomi.
- Erinevate toetuste (Kredex, PRIA jms) taotlemise võimaluste tutvustused.
- Energeetika, automaatika.
- IT valdkonna koolitused.

- Maksude teemal.

Tulevikus võiks sarnast koolitust või infopäeva teha ka biogaasi teemal, kuna see saab olema juba lähitulevikus väga oluline teema. Samuti on selgelt näha, et põllumajanduse valdkonnas on veel rohkem tarvis rääkida rohe teemadel.

Tervislik muld põllumajandustootjate koostöö kaudu, USA näide

Aeg: 22. aprill 2024

Koht: Koolitus toimus maaülikooli videosilla vahendusel BigBlueButton (BBB) keskkonnas

Konverentsi korraldaja: Eesti Maaülikool

Lektorid: Jamie Patton, State Soil Health Specialist, USDA-NRCS

- Kristin Foehringer, WI State Working Lands Climate Smart Specialist, USDA-NRCS
- Joe Bragger, Bragger Farms
- Brad Mathson, Agronomist, Allied Agronomy Co-Op, Bradley Mathson
- Barry Bubolz, GLRI Field Coordinator, USDA-NRCS
- Derek and Duwayne Ducat, Deer Run Dairy
- Rick Gehrke, Gehrke Family Farms
- Matt Hintz, Hintz Farms LLC
- Derrick Raspor, GLRI Field Coordinator, USDA-NRCS

Osalenute arv: Registreerus 40 huvilist. Reaalseid osalejaid oli 24.

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-tervislik-muld-pollumajandustootjate-koostoo-kaudu-usa-naide/>

Sündmuse lühikirjeldus: Infopäeva alustasid ministeeriumi töötajad, kes rääkisid muldade keskkonnasõbralikust majandamisest riigi vaates: nõuded, eesmärgid, aruandlus, toetused, koostöö põllumeestega, kliimamuutused jne. Peale seda esinesid farmerid ja rääkisid enda kogemustest ning muredest. Kuna tegemist oli suure ajavahega, siis esinejate päev algas kell 7.00 hommikul, kui meil oli kell 15.00.

Kuulajate tagasiside oli üldiselt positiivne, kahjuks küsimusi väga ei esitatud, mistõttu lõppes infopäev veidi varem.

Infopäev Põllumajanduse telgitagused - kanakasvatuse farmina (koos salvestusega)

Korraldaja: METK (koolitus- ja nõuandeteenistus) ja Eesti Linnukasvatavate Selts

Aeg: 5. juuni 2024

Koht: Farminaril külastasime Estfarm OÜ farmi.

Teave veebis ja järelvaatamise link: <https://www.pikk.ee/sundmus/farminar-kanakasvatusest/>

Osalejate arv: 42. Osalejate seas oli kodulinnukasvatajaid, köögi- ja juurviljakasvatajaid, loomakasvatajaid, köögiviljatöötajaid ja mesinik.

Sündmuse lühikirjeldus:

Farminari formaat sisaldab endas veebiseminari ja farmikülastuse elemente – infopäev toimub ettevõttes ja infopäeval esinevad valdkonna praktikud; tutvustatakse ettevõtet ja võimaldatakse osalejatel farmis ringi vaadata ning küsimusi küsida; osaleda on võimalik veebi vahendusel; farmi külastust kantakse osalejate jaoks üle veebisilla vahendusel.

Kanakasvatuse teemalisel farminaril käsitlesid Eesti Linnukasvatajate Seltsi liikmed Anne Helme ja Anneli Prits teemasid kanatõugudest, kanamunadest ja nende inkubeerimisest, tibude ja noorlindude kasvatamisest, kanakasvatuse ohuteguritest ja tõid praktilisi näiteid kanakasvatusest rohealadel ja aedikutes. Seejärel viidi osalejad virtuaalselt Anneli Pritsi eestvedamisel Estfarmi ringkäigule, mille jooksul oli võimalik tutvuda, millistel tingimustel kanu aedikutes peetakse.

Osalejate tagasiside: Tagasiside laekus 10 osalejalt, kellest seitsme arvates oli üritus „väga hea“ ja kolm osalejat andsid hinnanguks „hea“. Farminaril esinesid mõned tehnilised probleemid ning osalejate poolt antud tagasisidet arvesse võttes ei olnud see väga häiriv, kuna infopäev oli sisu poolest väga kasulik. Üks osaleja märkis ära, et talle meeldis just farminari ajal tekkinud vabas vormis arutelu.

Toodi välja, et Maaelu Teadmuskus võiks korraldada üritusi ka järgmistel teemadel: hügieen ja desinfitseerimine linnukasvatases, hane-, pardi- ja kalkunikasvatus (3), rohumaal lihatõu lindude kasvatamine, küülikukasvatus (2), toetused alustavale noorele põllumajanduses, kõik toidukasvatamisega seonduvad teemad.



Korraldajate tagasiside: Eelmisest farminarist õppisime, et interneti levi tuleb parandada. Kuna ülekanne toimus otse linnuaedikute juurest, oligi esimeseks probleemiks hea wifi-ala tekitamine. See sai lahendatud eraldi wifi seadmega. Kuna kogu ülekanne ja ekraani haldamine toimus sel korral ühest arvutist ja ei olnud teist arvutit, mis tehniliselt toetaks, tekkis mitmes kohas viivitus. Varasemalt läbi proovitud ekraani jagamine, videode käivitamine jne, ei toimunud kui käivitus ülekanne salvestamine.

Õppetund edaspidiseks – info jagaja ei tohiks olla ülekande salvestaja. Salvestamine peab toimuma teisest seadmest.

Probleem tekkis ka videode näitamisel. Heli tuli hästi läbi kuid pilt hakkis. Järelvaatamiseks said videod uuesti üles laetud ja kõik toimis.

Sisulise poolega võib rahul olla. Kõik planeeritu sai edasi antud ning juurde toodud erinevaid praktilisi näiteid, mis põhinesid meie pikaajalistel kogemustel. Õige otsus oli tuua ekraani taha 2 inimest (Anne Helme ja Anneli Prits). Sel moel sai teine inimene jälgida küsimusi chatis ning saime neile kiirelt vastata, tekkis kiirem koostöö küsijatega. Loeng sai põhjalikum ja sisukam.

Varasemalt ette filmitud videod said samuti põhjalikum ja väga praktilised. Oma silmaga aedikuid, erinevaid pidamisviise, söötüreid-jootureid ning linde nähes sai osaleja parima võimaliku ülevaate. Õues filmides oleks edaspidi vajalik kasutada mikrofone, et heli kvaliteet oleks parem.

Sel korral olid osalejad üpris aktiivsed ning küsisid erinevaid huvitavaid küsimusi. Kui tehnilised viperused välja jätta, võib farminariga üldjoontes rahule jääda. Järgmine teema võiks olla nt “Küülikukasvatus” või “Veelinnud”.

Maaelu Teadmuskeskus (Anna Marie Reimann): Ürituse sisuline pool oli väga hea, kuid kahjuks esines infopäeval omajagu tehnilisi probleeme, mis olid tingitud ebapiisavast wifi-ühendusest. Tuginedes osalejate poolt antud tagasisidele, siis see neid õnneks nii palju ei häirinud. Lisaks olid osalejad palju aktiivsemad võrreldes eelmiste farminaridega. Osalejate küsimustele vastamise käigus tekkis esinejate ja osalejate vahel mõnus vabas vormis arutelu. Kokkuvõttes võib taaskord öelda, et farminar pakkus osalejatele huvi ning esinejad suutsid anda edasi nii lühikese aja jooksul väga palju praktilist infot.

Materjalide avaldamine Põllumehe Teatajas

Põllumehe Teataja on põllumajandusvaldkonna erialaliitude Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ja Eestimaa Talupidajate Keskliidu ametlik häälekandja. Ajakirja loomisesse on kaasatud ka Keskühistu Eramets. Ühend PIP projekti raames korraldab koostööd ajakirjaga Põllumehe Teataja (OÜ Meediapilt) EPKK. „Põllumehe Teataja“ veebi sisu ei ole tasuline: kõik lood on vabalt loetavad. Veebiajakiri on kättesaadav: <https://meediapilt.ee/pollumeheteataja/>. Põllumehe Teataja ilmub 6 korda aastas, ajakirja trükiarv on 3000, messide ja muude sündmuste ajal tunduvalt suurem.

2024. a. I poolaastal ilmus ajakirjas 1 artikkel: [veebruari 2024 – Eesti maitset on Grüne Wochel kanda kinnitanud](#)